НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

КАФЕДРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

29 жовтня 2026 року



НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи»

29 жовтня 2026 року

VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи» (29 жовтня 2026 року): тези. Золочів: Вид-во НАНГУ, 2026. 496 с.

Видання містить тези доповідей VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Службово-бойова діяльність сил сектору безпеки та оборони держави: сучасний стан, проблеми та перспективи», яка відбулась 29 жовтня 2026 року. Організатор конференції: кафедра забезпечення державної безпеки навчально-наукового інституту забезпечення державної безпеки Національної академії Національної гвардії України.

© Національна академія Національної гвардії України, 2026

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету: доцент кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, кандидат військових наук, доцент, полковник **Назаренко О. Л.**

Відповідальний секретар оргкомітету: викладач кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, майор **Шаклеін О. С.**

Члени оргкомітету:

начальник кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, кандидат військових наук, доцент, полковник **Головань О.М.**

заступник начальника кафедри забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки, доктор філософії, доцент, полковник **Онопрієнко О.С.**

Адреса оргкомітету: 80700, м. Золочів, вулиця Січових Стрільців 2, Національна академія Національної гвардії України, кафедра забезпечення державної безпеки навчально–наукового інституту забезпечення державної безпеки.

Контактні телефони: 097-905-82-55, 093-512-28-09

Електронна адреса: konferencetsp@ukr.net

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів.

За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

Поєднання безпілотних систем із цифровим управлінням, оптоволоконними технологіями, машинним зором і засобами РЕБ та РЕР формує нову модель ведення війни, що ґрунтується на розосередженні сил, прискореному обміні інформацією, роботизації небезпечних завдань та інтеграції різнорідних платформ.

Отже, накопичений бойовий досвід Сил оборони України має суттєвий вплив на розвиток озброєння, організацію військ та підготовку особового складу до виконання завдань за призначенням та спонукає провідні армії світу переглядати традиційні підходи до ведення бойових дій. Водночас, роботизація та безпілотизація не усувають роль людини, а змінюють її – від безпосереднього виконання завдань у зоні ураження до управління технічними засобами, прийняття рішень та контролю їх застосування.

УДК 159.9:355/351.86:616-001-08-039.71

Топчило А. В., ад'юнкт ад'юнктури-докторантури Національного університету цивільного захисту України, підполковник служби цивільного захисту

ВАЖЛИВІСТЬ РАННЬОГО ВТРУЧАННЯ В ПЕРІОД ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПОРАНЕНИХ З ЧИСЛА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Повномасштабна військова агресія проти України спричинила безпрецедентне зростання кількості поранень та психотравм серед представників сектору безпеки та оборони України. Військовослужбовці Збройних Сил України, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, а також співробітники Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної поліції щоденно виконують завдання в умовах смертельного ризику, піддаючись масованим артилерійським і ракетним обстрілам, атакам безпілотних літальних апаратів та безпосереднім вогневим контактам. Отримані

поранення супроводжуються не лише важкими тілесними ушкодженнями (зокрема, ампутаціями кінцівок, втратою зору чи опіками), але й глибоким психоемоційним дистресом, що виникає внаслідок пережитого травматичного досвіду.

У сучасній вітчизняній психологічній науці значна увага приділяється розробці моделей і методів психологічної допомоги постраждалим унаслідок бойових дій. У працях О. М. Кокуна, І. О. Пішко, Н. С. Лозінської та співавторів обґрунтовано специфіку надання психологічної допомоги військовослужбовцям із важкими наслідками бойових поранень (ампутації кінцівок, зміни зовнішності, втрата зору) та підкреслено провідну роль збереження та трансформації мілітарної ідентичності як чинника успішної реадаптації. Колективом науковців під керівництвом Т. В. Карамушки (Л. Ю. Полівко, О. Ю. Вісіч та ін.) запропоновано цілісну модель психологічного супроводу військовослужбовців, які зазнали ампутацій, що включає формування соціального паспорта пораненого та активізацію продуктивних копінг-стратегій.

Закордонні наукові розробки також підтверджують пряму залежність між фізичною тяжкістю травми та ризиками виникнення психічних розладів. Зокрема, у дослідженнях Т. Грігера (Grieger et al.) та А. Макгрегора (MacGregor et al.) на вибірках поранених військовослужбовців США показано, що тяжкість поранення є безпосереднім предиктором розвитку ПТСР, депресії та розладів адаптації. Праці С. Вагнера (Wagner et al.) та А. Бріенци (Brienza et al.) засвідчують, що рівень дефіциту соціальної та сімейної підтримки на первинній гострій стадії госпіталізації корелює з вираженістю відстроченої посттравматичної симптоматики.

Раннє психологічне втручання в період відновлення поранених співробітників сектору безпеки та оборони базується на принципах безперервності, системності, диференційованості та етапності. Первинна психологічна допомога має розпочинатися безпосередньо в медичних установах (військово-медичних клінічних центрах та госпіталях) якомога раніше наскільки це можливо.

Ключовими змістовними блоками раннього психологічного втручання є застосування експрес-технік саморегуляції та психоемоційної стабілізації. На початковому госпітальному етапі вкрай важливо навчити пораненого простим немедикаментозним методикам подолання тривоги: дихальним вправам (діафрагмальне та протитривожне дихання за квадратом), технікам тілесного заземлення («обійми метелика», прогресивна м'язова релаксація, тепінг/простукування) та елементам арт-терапії. Це дозволяє повернути суб'єктивне відчуття контролю над власним тілом і зменшити симптоми гострої стресової реакції.

Залучення родини як «соціально-психологічного екзоскелета». Емпірично доведено, що сімейне оточення є первинним середовищем відновлення почуття безпеки й довіри. Проведення цілеспрямованої психоедукації для членів родини (роз'яснення природи емоційних спалахів, нормалізація адаптаційних перепадів настрою, інструктаж щодо підтримувальної комунікації) запобігає вторинній травматизації родин. Впровадження підтримувальних тренінгів та вправ на відновлення емоційного контакту дозволяє суттєво знизити рівень тривожно-депресивних переживань у поранених та підвищити рівень позитивних емоцій.

Оптимізація активних копінг-стратегій. Психологічний супровід спрямовується на профілактику деструктивних пасивних стратегій (заперечення, самоізоляція, зловживання речовинами) та закріплення продуктивних копінг-стратегій, базованих на пошуку інструментальної соціальної підтримки, прийнятті обмежень, плануванні майбутнього й використанні гумору як адаптаційного ресурсу.

Таким чином, раннє психологічне втручання в період відновлення поранених представників сектору безпеки та оборони України є критично необхідною ланкою загальної системи медико-психологічної реабілітації. Своєчасний початок психологічної допомоги на госпітальному етапі забезпечує зниження інтенсивності гострих депресивних і тривожних реакцій, запобігає посиленню симптомів посттравматичного стресового розладу, сприяє

збереженню особистісної цілісності й формує підґрунтя для подальшого посттравматичного зростання.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці та стандартизації диференційованих протоколів раннього психологічного супроводу для окремих категорій поранених (зокрема осіб із ампутаціями, важкими опіками, мінно-вибуховими травмами), лонгітюдному вивченні чинників посттравматичного зростання, а також у створенні міжвідомчих моделей комплексного супроводу родин персоналу сектору безпеки та оборони на всіх етапах їхнього повернення до цивільного життя.

УДК 614.895.5:623.445

Трегубов Д. Г., доцент Національного університету цивільного захисту України, доцент, доктор технічних наук

Дудник В. Р., магістр Національного університету цивільного захисту України

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗОЛЬ-ГЕЛЬ СИСТЕМ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ БОЙОВОГО ОДЯГУ

У сучасних умовах динамічних загроз і збройної агресії сектор безпеки та оборони зазнає трансформації, долає комплексні виклики воєнного характеру та у сфері забезпечення цивільного захисту населення і критичної інфраструктури. Без надійного цивільного захисту неможливо забезпечити ефективну оборону, і навпаки. Водночас виникає питання забезпечення безпеки особового складу для можливості якісного виконання різноманітних бойових завдань.

Існує проблема узгодження властивостей бойового одягу з потребами певних бойових задач без застосування спеціальних виробів. Так, можливими напрямками для цього є зменшення теплової сигнатури та помітності людини, посилення вогнезахисту, зменшення проникності тканин для небезпечних хімічних та бойових отруйних речовин, наявність у бойового одягу властивостей для індикації або нейтралізації небезпечних хімічних речовин. Відома низка

Тайбасаров О. В., Торічний О. В…….. 381
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ПРИКОРДОННОГО КОНТРОЛЮ
Тищенко Є. О., Котляр Д. О…..……...……. 385
МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ВОГНЕГАСНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ПОРОШКОВИХ СУМІШЕЙ
Токовенко О. Л……… 388
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
Токаренко Ю. В……..... 392
ОНОВЛЕНА ВОЄННО-МЕДИЧНА ДОКТРИНА УКРАЇНИ 2026 РОКУ: ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ВИСОКОІНТЕНСИВНОЇ ВІЙНИ
Толстоносов Ю. М., Толстоносов Д. Ю., Толстоносова С. Г…..…… 395
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЕЗЕКІПАЖНОГО БОЙОВОГО КОНТУРУ ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧНОГО РІВНЯ
Толстоносов Ю. М., Толстоносов Д. Ю., Толстоносова С. Г…..…… 397
ПОВІТРЯНЕ ДЕСАНТУВАННЯ НАЗЕМНИХ РОБОТИЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ У ГЛИБИНУ ОБОРОНИ ПРОТИВНИКА: ДОСВІД ОПЕРАЦІЇ «ВІВАЛЬДІ»
Толстоносов Ю. М., Толстоносов Д. Ю., Толстоносова С. Г…..…… 400
УКРАЇНСЬКИЙ ФЕНОМЕН ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ: СТВОРЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ ВІЙНІ
Толстоносов Ю. М., Толстоносов Д. Ю., Толстоносова С. Г…..…… 403
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: УКРАЇНА ЗМІНЮЄ ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ ВІЙНИ
Топчило А. В……..……. 406
ВАЖЛИВІСТЬ РАННЬОГО ВТРУЧАННЯ В ПЕРІОД ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПОРАНЕНИХ З ЧИСЛА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Трегубов Д. Г., Дудник В. Р. …….. 409
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗОЛЬ-ГЕЛЬ СИСТЕМ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ БОЙОВОГО ОДЯГУ
Третяк Д. А., Яромій А. В……..……. 412
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ СИСТЕМ У ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ
Фалько С.А…….. 415
АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ НА ОСНОВІ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ: НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

VIII Всеукраїнська науково-практична конференція

«СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

29 жовтня 2026 року

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *О. Л. Назаренко*
Комп’ютерне складання і верстання: *О. С. Шаклеін*

Формат паперу 60х84/16. Ум. друк. арк. 39,06. Тираж __прим. Зам. №

Видавець і виготовлювач Національна академія Національної гвардії України
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 4794 від 24.11.2014 р.
пл. Захисників України, 3, м. Харків, 61001